

Ny Bokin'i Daniela — Laharana Voalohany

Ny Ulai sy Hiddekel

Jeff Pippenger

2023-11-21

“Nambaran’ny mpitandrina sy ny vahoaka fa zava-miafina tsy takatry ny saina ny faminanian’i Daniela sy ny Apokalypsy. Kanefa Kristy dia nanondro ny mpianany ho amin’ny tenin’i Daniela mpaminany momba ny zavatra hitranga amin’ny androny, ka hoy Izy: ‘Izay mamaky, aoka izy hahafantatra.’ Matio 24:15. Ary ny filazana fa zava-miafina tsy azo fantarina ny Apokalypsy dia toherin’ny lohatenin’ily boky mihitsy hoe: ‘Ny Fanambaran’i Jesosy Kristy, izay nomen’Andriamanitra Azy, mba hanehoany amin’ny mpanompony ny zavatra izay tsy maintsy ho avy vetivety.... Sambatra izay mamaky, ary izay mandre ny tenin’ity faminania ity ka mitandrina izay voasoratra ao anatiny; fa efa antomotra ny fotoana.’ Apokalypsy 1:1–3.”

“Hoy ny mpaminany hoe: ‘Sambatra izay mamaky’ — misy ireo izay tsy mamaky; tsy ho azy ireo ny fitahiana. ‘Ary izay mihaino’ — misy koa ny sasany izay mandà tsy hihaino na inona na inona momba ny faminania; tsy ho an’izany sokajy izany ny fitahiana. ‘Ary mitandrina izay zavatra voasoratra ao’ — maro no mandà tsy hanaraka ny fampitandremana sy ny toromarika voarakitra ao amin’ny Apokalypsy. Tsy misy amin’ireo afaka hitaky ny fitahiana nampanantenaina. Izay rehetra maneso ny lohahevitry faminania ity, sy manaraby ireo tandindona omena eto amim-pahamasinana, ary izay rehetra mandà tsy hanavao ny fiainany sy hiomana ho amin’ny fihavian’ny Zanak’olona, dia tsy mba hotahina.”

“Raha jerena ny fijoroana vavolombelon’ny Tsindrimandry, ahoana no ahasahin’ny olona mampianatra fa ny Apokalypsy dia zava-miafina, mihoatra noho ny takatry ny fahalalan’olombelona? Zava-miafina nambara izy, boky voasokatra. Ny fandalinana ny Apokalypsy dia mitarika ny saina ho amin’ny faminanian’i Daniela, ary izy roa tonta dia samy manolotra fampianarana tena manan-danja, nomen’Andriamanitra ny olona, mikasika ny toe-javatra hitranga amin’ny famaranana ny tantaran’ity izao tontolo izao ity.” The Great Controversy, 340.

Ny “fandalinana ny Apokalypsy dia mitarika ny saina ho amin’ny faminanian’i Daniela.” Misy olona sasany izay tsy mahita faminania afa-tsy ao anatin’ny bokin’i Daniela. Kanefa i Daniela dia manolotra tsipika roa amin’ny fahamarinana, ary ny fahamarinana izay maneho ny faminany dia hita ao amin’ireo toka enina farany amin’ny bokiny. Ireo toka enina voalohany kosa dia manolotra faminania aseho an-tsary, izay, amin’ny ankapobeny, mbola tsy voamarika. Alohan’ny handinihantsika ireo toka enina voalohany amin’i Daniela, dia hazavainay ny antony mahatonga hisy faminania roa ihany no tena aseho ao amin’ireo toka enina farany amin’i Daniela. Sister White dia manondro ireo faminania roa ireo amin’ny firesahany ny amin’ireo renirano roa lehibe tao Sinara. Rehefa ekentsika ny tandindona apetrany eo anoloantsika, dia hitantsika ny fanalahidy ahafahana mahita faminania roa, ary roa ihany, ao amin’ireo toka enina farany amin’i Daniela.

“Ny fahazavana izay noraisin’i Daniela avy tamin’Andriamanitra dia nomena manokana ho an’ireto andro farany ireto. Ny fahitana izay hitany teo amoron’ny Ulai sy ny Hiddekel, ireo ony lehibe ao Sinara, dia eo an-dalam-pahatanterahana ankehitriny, ary tsy ho ela dia ho tanteraka avokoa ny zava-nitranga rehetra nambara mialoha.” Testimonies to Ministers, 112.

Ny fahitana ao amin’ny toko fahavalo dia nomena teo amoron’ny ony Ulai.

Tamin’ny taona fahatelo nanjakan’i Belsazara mpanjaka dia nisy fahitana niseho tamiko, dia tamiko Daniela, taorian’ily niseho tamiko tamin’ny voalohany. Ary nahita tamin’ny fahitana aho; ary raha mbola nahita aho, dia tany Sosana tao an-dapa, izay ao amin’ny faritanin’i Elama; ary nahita tamin’ny fahitana aho, sady teo amoron’ny ony Olay. Daniela 8:1, 2.

Rehefa noraisintsika ilay fehintsoratra avy ao amin’ny *Testimonies to Ministers*, izay nanononan’i Sister White ny hoe “the Ulai and Hiddekel” ka niantsoany azy ireo hoe “the great rivers of Shinar,” dia novahavahaintsika hiala tamin’ny iray amin’ireo fanazavana manan-danja indrindra momba ny fandalinana ny bokin’i Daniela sy Apokalypsy ao amin’ny asa soratr’i Sister White io fehintsoratra io. Ao amin’io andalan-teny io dia hoy izy: “There is need of a much closer study of the word of God; especially should Daniel and the Revelation have attention as never before in the history of our work.”

Raha dinihintsika akaiky ireo andininy roa voalohany vao notanisaintsika ao amin’ny Daniela toko faha-valo, dia manome vavolombelona anatiny roa momba ny zava-misy iray izay matetika tsy voamarika izy ireo. Hoy Daniela: “tamin’ny taona fahatelon’ny” Belsazara “dia niseho tamiko ny fahitana iray.” Avy eo dia ampianany hoe: “taorian’ily niseho tamiko tamin’ny voalohany.” Azo takarina amin’ny fomba roa io andininy io, ary na amin’ny fomba ahoana na amin’ny fomba ahoana dia miteraka fehin-kevitra iray tsy miova izany.

Ny anjely Gabriela no ilay nitondra ny fahazavana ara-paminaniana ho an’i Daniela, tahaka ny nataony tamin’ny mpaminany rehetra, fa izy no nisolo an’i Satana ho mpitondra ny fahazavana any an-danitra. Midika izany fa ny fitsipika ara-paminaniana rehetra izay hita ao amin’ny Soratra Masina dia notarihin’i Gabriela. Na nahatakatra izany Daniela na tsia, ao amin’ny andininy voalohan’ny toko fahavalo, tsy vitan’ny hoe manondro fanamarihana ara-paminaniana lehibe izy, fa manome vavolombelona roa momba izany fanamarihana ara-paminaniana lehibe izany koa ao amin’ily andininy. Izay nosoratan’i Daniela ao amin’ny andininy voalohany dia izao: efa nahazo fahitana izy talohan’ily fahitana izay azony teo amoron’ny ony Olay. Ny fahitana teo amoron’ny ony Olay dia tonga tamin’ny taona fahatelon’i Belsazara. Ary ilay fahitana talohan’ny fahitana teo amoron’ny ony Olay kosa dia tonga tamin’ny taona voalohan’i Belsazara.

Tamin’ny taona voalohany nanjakan’i Belsazara, mpanjakan’i Babylona, dia nanonofy Daniela sady nahita fahitana tao an-tsainy teo am-pandriany; dia nosoratany ny nofy ka nambarany ny fototry ny teny. Daniela 7:1.

Ao amin’ny andininy voalohany amin’ny toko fahavalo, Daniela dia manambara fa izy koa dia nahita fahitana tamin’ny taona voalohan’i Belsazara, satria hoy izy: “taorian’ily niseho tamiko tamin’ny voalohany.” Moa va ny fahitan’ny Ulai no niseho taorian’ny fahitana tamin’ny taona voalohan’i Belsazara, sa niseho taorian’ily voalohany amin’ireo fahitana roa mifanindran-dalana

ny fahitana? Samy marina avokoa ireo valiny roa ireo. Ny fahitan'ny ony Ulai dia ilay fahitana iray ihany amin'ny fahitana ao amin'ny toko fahafito. Gabriela dia mampihatra ny foto-kevitra ara-paminaniana hoe “mamerina sy manitatra,” ary miaraka amin'izany koa ny fitsipika fa amin'ny fanambaran'ny vavolombelona roa no anorenana zavatra iray. Samy miresaka ny fanjakana ao amin'ny faminanian'ny Baiboly ireo fahitana roa ireo.

Ang pangitain sa ikapitong kabanata ay inilalarawan ang mga kahariang iyon bilang mga mababangis na hayop, sa gayon ay binibigyang-diin at inihaharap ang mga ito sa kalagayan ng kanilang kapangyarihang sibil. Ang pangitain sa ikawalong kabanata ay inilalarawan ang mga iyon ding kaharian sa pamamagitan ng mga sagisag mula sa paglilingkod sa santuwaryo ng Diyos, bagaman ang bawat isa sa mga sagisag ng paglilingkod sa santuwaryo ay sadyang binabaluktot upang katawanin ang isang huwad na pagsamba. Ang Daniel otso ay inilalarawan ang mga kahariang iyon ding gaya ng nasa pangitain ng ikapitong kabanata, ngunit inilalagay nito ang mga kaharian sa kanilang pangrelihiyong kalagayan.

Ny fahitana tao Ulai ao amin'ny Daniela toko faha-valo dia mamerina sady manitatra ny fahitana ao amin'ny toko faha-fito. Ny toko faha-fito dia manondro ny lafiny sivily amin'ireo fanjakana ao amin'ny faminanian'ny Baiboly, ary ny toko faha-valo kosa manondro ny lafiny ara-pivavahana amin'ireo fanjakana ao amin'ny faminanian'ny Baiboly. Rehefa ekena izany, dia azo takarina avy eo fa ny toko faha-fito sy faha-valo dia fahitana iray ihany. Ny toko faha-sivy no isehoan'i Gabriela mba hanome ny fanazavana ny amin'ilay singan'ny fotoana ao amin'ny fahitana ao amin'ny toko faha-valo. Koa noho izany, ny fahitan'i Ulai dia maneho ny toko faha-fito sy faha-valo ary faha-sivy ao amin'ny bokin'i Daniela. Avy eo, ny renirano Hiddekel dia ampidirina ao amin'ny toko faha-folo.

Tamin'ny taona fahatelo nanjakan'i Kyrosy, mpanjakan'i Persia, dia nisy zavatra nambara tamin'i Daniela, izay nantsoina hoe Beltesazara; ary marina izany zavatra izany, nefa ny fotoana voatendry dia lava; ary azony ny zavatra, sady nanam-pahalalana ny amin'ny fahitana izy. Tamin'izany andro izany, izaho Daniela dia nisaona herinandro telo manontolo. Tsy nihinana mofo matsiro aho, ary tsy nisy hena na divay niditra tao am-bavako, ary tsy nanosotra diloilo ny tenako mihitsy aho, mandra-pahatanteraky ny herinandro telo manontolo. Ary tamin'ny andro fahefatra amby roa-polo tamin'ny volana voalohany, raha teo amoron'ilay renirano lehibe aho, dia Hidekela izany. Daniela 10:1–4.

Ny fahitana ny amin'ny ony Hiddekel dia mampiditra ny tantara ara-paminaniana momba ny mpanjakan'ny avaratra. Manomboka amin'ny fizarazarana ny fanjakan'i Aleksandra Lehibe izany, ary manondro ny fiakarana sy fidinan'ny tantara manaraka, izay amin'ny farany dia ny hany roa mpifanandrina sisa tavela avy amin'ny faharavan'ny fanjakana talohan'i Aleksandra Lehibe dia mpanjaka ara-bakiteny avy any atsimo mifanandrina amin'ny mpanjaka ara-bakiteny avy any avaratra. Amin'ny farany dia tonga amin'ny tantaran'ny papa izany, izay avy eo lasa mpanjakan'ny avaratra ara-panahy, ka amin'ny faran'ny toko faha-iraika ambin'ny folo dia tonga amin'ny farany izy, Mitsangana Mikaela ary mikatona ny fotoam-pitsapana ho an'ny olombelona. Ny topimaso tsotra dia izao: ny fahitan'ny ony Ulai dia ny fahitana anatin'ny momba ny fitoeran'Andriamanitra masina sy ny antokony, ary ny ony Hiddekel kosa dia ny fahitana ivelany

momba ny fahavalon'Andriamanitra sy ny olony mandritra io tantara io ihany. Mampiasa ilay foto-kevitra ihany izany izay hita ao amin'ny fiangonana fito sy ny tombo-kase fito ao amin'ny Apokalypsy.

“Maro amin'ireo mpitandrina no tsy manao ezaka hanazava ny Apokalypsy. Lazainy fa boky tsy mahaso hianarana izy. Heveriny ho boky voaisy tombo-kase izany, satria mirakitra an-tsoratra tarehimarika sy tandindona. Nefa ny anarana mihitsy izay nomena azy hoe: ‘Fanambarana,’ dia fandavana izany fiheverana izany. Ny Apokalypsy dia boky voaisy tombo-kase, nefa boky voasokatra koa. Izy dia mirakitra ireo zava-mahagaga izay mbola hitranga amin'ny andro farany amin'ny tantaran'ity tany ity. Ny fampianaran'ity boky ity dia voafaritra tsara, fa tsy manjavozavo na tsy takatry ny saina. Ao anatin'ny dia raisina indray io tsipika ara-paminaniana io, tahaka izay ao amin'i Daniela. Misy faminaniana naverin'Andriamanitra, ka amin'izany no anehoany fa tsy maintsy omena lanja ireny. Tsy mamerina zavatra izay tsy dia manan-danja ny Tompo.” Manuscript Releases, volume 8, 413.

Ny tantara anatin'ny sy ivelany mitovy izay aseho ao amin'ny bokin'i Daniela dia raisina indray ao amin'ny bokin'ny Apokalypsy. Ankoatra ny fahazavana ara-paminaniana vokarin'ireo fahitana roa ireo, dia misy koa fanamafisana ny fomba fandalinana ara-baiboly izay neken'i William Miller, ary avy eo dia noraisin'ny Future for America. Raha heverina araka ny tokony ho izy, ny bokin'i Daniela, tahaka ny bokin'ny Apokalypsy koa, dia toeram-bolamena tsy mety lany mihitsy ho fanamafisana ny fitsipiky ny fandikana ara-paminaniana izay ambaran'ny Baiboly ao anatin'ny ihany.

Ny Ulai, izay lohahevitra anatin'ny, ary ny Hiddekel, izay lohahevitra ivelany, dia maneho koa ireo faminaniana roa izay tsy maintsy haseho miharihary amin'ny “fotoan'ny farany.” Ny Ulai dia naseho miharihary tamin'ny “fotoan'ny farany” tamin'ny 1798, ary ny Hiddekel dia naseho miharihary tamin'ny “fotoan'ny farany” tamin'ny 1989, rehefa, araka ny voalaza ao amin'ny Daniela toko faha-11, andininy faha-40, ireo firenena maneho ilay Firaisana Sovietika teo aloha dia nofafazan'ny fahefana papaly sy i Etazonia.

Rehefa ekena ireo zava-misy ireo, dia azo ekena koa fa fahitana iray ihany tokoa ireo fahitana roa ireo, tahaka ny tantaram-paminaniana momba ireo fiangonana fito sy ireo tombo-kase fito izay samy maneho tantaram-paminaniana iray ihany. Koa ireo fahitana roa ireo no tonga fitaovana nampiasain'ny Tompo tamin'ny hetsika lasa momba ny anjely voalohany, ary izay hampiasain'ny Tompo amin'ny hetsika ankehitriny sy ho avy momba ny anjely fahatelo, mba hampiteraka fizahan-toetra araka izay aseho ao amin'ny Daniela toko faha-roa ambin'ny folo, andininy faha-sivy sy faha-folo.

Ary hoy Izy nanao hoe: Mandehana amin'ny lalanao, ry Daniela; fa voahidy sy voaisy tombo-kase ireo teny ireo mandra-pahatongan'ny andro farany. Maro no hodiova sy hatao fotsy ary hosedraina; fa ny ratsy fanahy kosa hanao ratsy ihany; ary tsy hisy na iray aza amin'ny ratsy fanahy hahatakatra; fa ny hendry no hahatakatra. Daniela 12:9, 10.

Ho ohatra iray amin'ny fanokafana ny Hiddekel tamin'ny taona 1989, dia diniho izay nolazain'ny aingam-panahy.

“Ao amin’ny Apokalypsy no ihaonan’ny boky rehetra ao amin’ny Baiboly sy ifaranany. Eto no famenoana ny bokin’i Daniela. Ny iray dia faminaniana; ny iray kosa fanambarana. Ilay boky izay voaisy tombo-kase dia tsy ny Apokalypsy, fa ilay ampahany amin’ny faminaniana i Daniela izay mifandraika amin’ny andro farany. Nandidy ilay anjely hoe: ‘Fa ianao kosa, ry Daniela, akatòny ny teny, ary asio tombo-kase ny boky mandra-pihavin’ny andro farany.’ Daniela 12:4.” Asan’ny Apostoly, 585.

Samy mifandray amin’ny andro farany avokoa na ny Ulai na ny Hiddekel, nefa ny Advantisma dia tsy nety nanaiky afa-tsy fa ny taona 1798 no “fotoan’ny farany” ao amin’i Daniela, fotoana izay tokony hamoahana ny tombo-kasen’ny bokiny. Kanefa ilay ampahany amin’ny faminaniana izay “mifandray amin’ny andro farany” dia marina kokoa fa ireo andininy enina farany ao amin’ny toko fahiraika ambin’ny folon’ny Daniela, satria ireo andininy ireo no mifarana amin’ny fitsanganan’i Mikaela rehefa mifarana ny fotoam-pahasoavan’ny olombelona.

Ny fahitana ny fitsarana, araka izay voafaritra ao amin’ny Daniela toko faha fito sy faha valo ary faha sivy, dia voaisy tombo-kase mandra-pahatongan’ny “fotoan’ny farany” tamin’ny 1798. Ny fahazavana (izay nateraky ny fahitana momba an’i Ulai, rehefa novahana ny tombo-kasen’ny) dia ny fanambarana ny fanokafana ny fitsarana famotorana, fa tsy ny famaranana ny fitsarana. Ny fahazavana izay novahana tamin’ny fahitana momba an’i Hiddekel dia manondro ny famaranana ny fitsarana famotorana, ary io koa no andalan-teny ao amin’ny Daniela izay ahitana “ny ampahan’ny faminaniana mifandraika amin’ny andro farany.”

Ny famahana ny tombo-kase tamin’ny 1798 dia nanambara ny fisokafan’ny fitsarana famotopotorana. Ny famahana ny tombo-kase tamin’ny 1989 dia nanambara ny fanakatonana akaiky ny fitsarana famotopotorana. Ny sonian’i Alfa sy Omega dia mora hita ao amin’ny bokin’i Daniela, nefa raha fantatrao ihany izay izy, ary vonona hitady azy ianao.

Rehefa mifarana ny fotoam-pitsapana ao amin’ny Daniela toko fahiraika ambin’ny folo, andininy faha-dimy amby efa-polo, dia voasoratra ao ny sonian’i Alfa sy Omega. Ny fiandohan’ny Daniela dia maneho mazava tsara ny toerana iafarany. Manomboka amin’ny ady ara-bakiteny eo amin’i Babylona ara-bakiteny sy ny Isiraely ara-bakiteny izany, ary i Babylona ara-bakiteny no mandresy.

Tamin’ny taona fahatelo nanjakan’i Joiakima, mpanjakan’ny Joda, dia tonga tany Jerosalema Nebokadnezara, mpanjakan’i Babylona, ka nanao fahirano azy. Ary natolotry ny Tompo teo an-tànany Joiakima, mpanjakan’ny Joda, mbamin’ny ampahany tamin’ny fanaka tao an-tranon’Andriamanitra; dia nentiny ho any amin’ny tanin’i Sinara, ho ao an-tranon’ny andriamaniny, ireo, ary nampidiriny tao amin’ny trano firaketana ny haren’ny andriamaniny ny fanaka. Daniela 1:1, 2.

Ao amin’ny Daniela toko faha-iraka ambin’ny folo, andininy faha-dimy amby efa-polo, dia mifarana ny ady ara-panahy eo amin’i Babylona ara-panahy, izay aseho amin’ny hoe “ny mpanjakan’ny avaratra”, sy Israely ara-panahy, izay soloin’ny “tendrombohitra masina mahafinaritra”; ary mandresy an’i Babylona ara-panahy i Israely ara-panahy.

Ary haoriny eo anelanelan’ny ranomasina sy ny tendrombohitra masina be voninahitra ny lain’ny lapany; kanefa ho tonga amin’ny farany izy, ary tsy hisy hanampy azy. Ary amin’izany

andro izany dia hitsangana Mikaela, ilay andriana lehibe izay miaro ny zanaky ny firenena; ary hisy andro fahoriana izay tsy mbola nisy tahaka azy hatrizay nisian'ny firenena ka mandraka izany andro izany; ary amin'izany andro izany dia hovanjena ny olonao, dia izay rehetra hita voasoratra ao amin'ny boky. Daniela 11:45; 12:1.

Ny bokin'i Daniela sy ny Apokalypsy dia boky iray ihany:

“Ny bokin'i Daniela sy ny Apokalypsy dia iray ihany. Ny iray dia faminaniana, ny iray kosa fanambarana; ny iray dia boky voaisy tombo-kase, ny iray kosa boky novohana. Ren'i Jaona ny zava-miafina izay nambaran'ny kotrokorana, nefa nodidiana izy mba tsy hanoratra izany.”
The Seventh-day Adventist Bible Commentary, boky faha-7, 971.

Ny boky roa, izay boky iray ihany, no sangana'asa ambony indrindra amin'ny fampianarana ara-paminaniana nentin'ny anjely Gabriela. Soratako izao amin'ny fahafantarana tsara fa izay natolotr'i Gabriela tamin'i Daniela sy Jaona dia avy tamin'i Jesosy, izay nandray izany tamin'ny Ray. Tsy ny hanandratra an'i Gabriela no hevitra, fa ny hanandratra ny fanambarana lalina momba ireo porofo hita ao amin'ireo boky roa ireo, dia ny amin'ny fomba namolavolan'ny Alfa sy Omega fitsipika ara-paminaniana amin'ny fandikana ny Baiboly, izay natao haseho ao anatin'ireo boky roa ireo, raha vonona ny hahita isika.

Aoka hampahatsiahiviko anareo fa, amin'izao fotoana izao, ny tanjoko sy ny fikasako dia tsy ny hanolotra fandikana ny faminaniana roa momba ny ony Ulai sy Hiddekel. Ny tanjoko sy ny fikasako dia ny hifantoka amin'ireo faminaniana ao amin'ny toka enina voalohany amin'ny bokin'i Daniela. Ny ataoko fotsiny dia ny manaporofa fa ny bokin'i Daniela sy ny Apokalypsy dia, angamba, anisan'ny boky voarafitra lalina indrindra ao amin'ny Tenin'Andriamanitra. Ireo dia mampita ny hafatra ara-paminaniana, sady mampahafantatra ny toetran'Andriamanitra koa, sady mampahafantatra ireo fitsipika tena ilaina ampiharina raha misy olona te hahalala ny faminaniana, ary koa hahalala Ilay namoaka ny faminaniana.

Ohatra iray hafa maneho ny halalin'ny boky dia ny fomba anehoan'i Daniela ny “impito” ao amin'ny Levitikosy toka faha-roapolo amby enina. Ny faminaniana momba ny “impito” dia efa natao sy mbola natao ho “vato mahatafintohina” ho an'ny olon'Andriamanitra, na teo amin'ny Israely fahiny, na tao amin'ny hetsika Millerita momba ny anjely voalohany, ary koa ao amin'ny hetsika ankehitriny sy ho avy momba ny anjely fahatelo. Ny “vato mahatafintohina”, araka ny famaritana tsotra, dia zavatra iray izay tsy hitanao, na dia eo mazava tsara aza izany. Koa raha vao fantatrao ao amin'ny bokin'i Daniela ny “impito”, dia hitanao fa eo mazava tsara izany, nefa hitanao koa fa miafina amin'izay misafidy ny tsy hahita izany.

Ny fanafenana zavatra iray kanefa eo imason'ny rehetra ara-pitsipika dia zava-bita lalina tokoa; zavatra tsy ho voarakitra ao anatin'ny tantara miafina noforonin'olombelona izany. Sangana'asa izy io, satria eo izy, mazava ho hitan'izay rehetra maniry tsy ho tafintohina, nefa tsy azo hitan'izay misafidy ho tafintohina. Izany, raha lazaina amin'ny teny hafa, dia “miafina eo imason'ny rehetra.” Tanterahina amin'ny alalan'ny fitambaran'ny maha-olombelona sy ny maha-Andriamanitra izany.

Manao izany filazana izany aho, satria tiako hampahatsiahivina antsika amin'izao fotoana izao fa misy fampianarana katolika ao anatin'ny Advantisma, farafahakeliny hatramin'ny nivoahan'ny Questions on Doctrine tamin'ny taona 1957, ary io koa dia nanandratra ny lohany tsy marina tao anatin'ity hetsiky ny fahamarinana ankehitriny antsoina hoe Future for America ity. Ny hevitra dia izao: Kristy, tamin'ny fahatongavana ho nofo, dia tsy nandray ny nofo nolovainy tamin'i Maria. Mazava ho azy fa ireo izay manohana izany fampianarana izany dia tsy milaza izany amin'izany fomba izany, nefa na izany aza dia izany no ampianariny. Antsoiko hoe fampianarana katolika izany, satria ny foto-kevitra milaza fa ny nofon'i Kristy dia madio tahaka ny nofon'i Adama talohan'ny nanotany, no tena lojika satanika ampiasain'ny fiangonana katolika ao amin'ny fampianarany momba ilay antsoina hoe "fahaterahana tsy misy pentina." Ary raha tsy mbola mahazatra anao izany fampianarana jentilisa momba ny "fahaterahana tsy misy pentina" izany, dia mampianatra izy fa ny nofon'i Kristy dia natao tamin'ny fomba mahagaga tahaka ny nanaovana ny toetra ambany an'i Adama talohan'ny nanotan'i Adama sy Eva na, araka ny filazany, Kristy dia nanana ny toetran'i Adama talohan'ny fahalavoana, tsy nanam-pahotana. Mampianatra koa izy fa i Maria tenany dia nomena tamin'ny fomba mahagaga ilay toetra nofo tsy lavo nananan'i Adama talohan'ny nanotany, mba hahafahany ho fitoerana lavorary ho an'ny Fanahy Masina hampiditra nofo an'ilay zaza Jesosy ao anatin'ny nofony lavorary.

Mazava ho azy fa ireo ao amin'ny Advantisma izay mihazona io fehin-kevitra io ihany momba ny nofon'i Jesosy, dia tsy manondro fahagagana akory momba an'i Maria, kanefa manolana andininy ao amin'ny Rahavavy White sy ny Baiboly izy ireo mba hampianatra io hevitra katolika io ihany. Nahoana aho no niala teny ka nitodika lavitra ny adihevitra momba ny bokin'i Daniela? Hovaliako izany.

Ny rafitra sy ny famolavolana mahagaga an'i Daniela sy ny Apokalypsy dia tanteraka tamin'ny alalan'ny fitambaran'ny maha-olombelona sy ny maha-Andriamanitra. Jesosy no Tenin'Andriamanitra, ary ny Baiboly no Tenin'Andriamanitra. Ny maha-Andriamanitra sy ny maha-olombelona an'i Jesosy dia aseho amin'ny fahafenoany ao amin'ny Baiboly. Masina ireo teny ao anatiny ary mitahiry ny hery mamorona hanova ny fo sy ny saina. Ireo teny ireo ihany no tena hery izay nahatonga ny zavatra rehetra hisy. Kanefa ireo olona nofidin'Andriamanitra ho fitaovany tamin'ny fanoratana ny Baiboly dia mpanota avokoa. Ny lafiny maha-olombelona amin'izany dia asehon'ny olombelona lavo. Ny Baiboly dia fitambaran'ny maha-olombelona sy ny maha-Andriamanitra, ary ny mpaminany dia mpanota, tahaka ny zanak'i Adama rehetra. Kristy dia tsy nanota na tamin'ny eritreritra, na tamin'ny teny, na tamin'ny asa. Nefa naka ny nofon'i Maria Izy taorian'ny efatra arivo taona nisian'ny fahalovana. Raha tena naka tokoa ny maha-nofo ambany an'i Adama talohan'ny nanotan'i Adama Izy, dia hitaky izany fa ny mpanoratra rehetra ao amin'ny Baiboly koa dia tsy nanam-pahotana.

Ny "fanafenana eo imason'ny rehetra" ny "fotoana fito" ao amin'ny bokin'i Daniela dia tanteraka, tsy tamin'ny teny izay nosoratan'i Daniela ihany, fa koa tamin'ny alalan'ireo olombelona lavo izay nandika ny Baiboly King James. Indroa no nikasihan'ny olombelona lavo ny bokin'i Daniela, ary izay tanteraka tamin'izany dia tsy ho hain'ny olombelona na iza na iza atao raha tsy eo ambanin'ny fiambenana fitarihan'Andriamanitra amin'ny fitantanany araka ny fitondrany masina.

Ao amin'ny lahatsoratra manaraka dia hanomboka hampiseho isika ny fomba nanafenan'ny Maha-Andriamanitra sy ny maha-olombelona ny “fito fotoana” ao amin'ny Levitikosy toko faha-enina amby roapolo teo imason'ny rehetra ao amin'ny bokin'i Daniela; fa Andriamanitra dia efa nahafantatra mialoha, ary na dia namolavola izany aza, mba ho ilay “vato mahasolafaka” fizahan-toetra ho an'ireo ao amin'ny hetsiky ny anjely voalohany, ary koa ho an'ireo ao amin'ny hetsiky ny anjely fahatelo.

“Ny fahazavana izay noraisin'i Daniela avy tamin'Andriamanitra dia nomena manokana ho an'ireto andro farany ireto. Ireo fahitana izay hitany teny amoron'ny Ulai sy ny Hiddekel, ireo ony lehibe ao Sinara, dia eo an-dalam-pahatanterahana ankehitriny, ary tsy ho ela dia ho tanteraka avokoa ny zavatra rehetra nambara mialoha.” Testimonies to Ministers, 112.